

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 14 kwietnia 2020 r.

BADK.DPK.133.12.2020

P10-15/20	Data wpływu petycji 23 stycznia 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 8 kwietnia 2020 r.

POLICJA

TEMAT

ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE PO PRZYWRÓCENIU DO SŁUŻBY

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Zbigniew Królicki.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 42 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, w celu przyznania świadczenia pieniężnego policjantowi przywróconemu do służby.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnosi o podjęcie koniecznych zmian rozwiązań zawartych w art. 42 ust. 5 i 6 ustawy o Policji, tak by „zapewnić poszanowanie praw ujętych w art. 2 i 32 Konstytucji RP i umożliwić pełną rehabilitację prawną niewinnionego policjanta”. W uzasadnieniu petycji podniesiono, że ograniczenie zwrotu utraconego uposażenia niewinnionemu funkcjonariuszowi policji jedynie do 6 miesięcy wstecz, z jednoczesnym nie zaliczeniem okresu pozostawania poza służbą bez uposażenia do wysługi emerytalnej, jest „zapisem sprzecznym z konstytucyjną zasadą praworządności”.

Autor petycji uważa, że pozbawienie prawa do uzyskania utraconego uposażenia, połączone z zaniechaniem zaliczenia okresu poza służbą do wysługi emerytalnej, w istocie stanowi stosowanie ukrytej represji wobec niewinnionego a następnie przywróconego do służby funkcjonariusza policji.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161 ze zm.), w **art. 41** ust. 1 stanowi, że policjanta zwalnia się ze służby w przypadkach:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską;
- 2) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej;
- 3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby;
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego;
  - 4a) wymierzenia przez sąd prawomocnym orzeczeniem środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu policjanta;
- 5) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa;
- 6) upływu okresu służby określonego w kontrakcie, jeżeli nie nastąpi zawarcie kolejnego kontraktu lub mianowanie na stałe;
- 7) upływu okresu próbnego służby kontraktowej, jeżeli policjant lub przełożony

skorzystał z uprawnienia określonego w art. 28a ust. 4 ustawy (oświadczenie o zamiarze rozwiązania stosunku służbowego).

Jak stanowi ust. 2, policjanta można zwolnić ze służby w przypadkach:

1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie służby stałej lub służby kontraktowej, stwierdzonego w 2 kolejnych opiniach, w okresie co najmniej 6 miesięcy;

2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe inne niż określone w ust. 1 pkt 4;

3) powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego lub stowarzyszeniach;

4) nabycia prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia 30 lat wysługi emerytalnej;

5) gdy wymaga tego ważny interes służby;

6) likwidacji jednostki Policji lub jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie policjanta do innej jednostki lub na niższe stanowisko służbowe nie jest możliwe;

7) upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby;

7a) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania lub niepoddania się im, albo dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację w podmiocie leczniczym, w przypadku wyrażenia zgody przez funkcjonariusza, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;

8) popełnienia czynu o znamionach przestępstwa albo przestępstwa skarbowego, jeżeli popełnienie czynu jest oczywiste i uniemożliwia jego pozostanie w służbie;

9) upływu 12 miesięcy zawieszenia w czynnościach służbowych, jeżeli nie ustały przyczyny będące podstawą zawieszenia.

Policjanta zwalnia się ze służby w terminie do 3 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia przez niego wystąpienia ze służby (ust. 3).

W przypadkach określonych w ust. 2 pkt 6 zwolnienie następuje po upływie 6 miesięcy, a w przypadku służby przygotowawczej, po upływie 3 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o likwidacji jednostki Policji lub jej reorganizacji (ust. 4).

Zgodnie z **art. 42** ust. 1 uchylenie lub stwierdzenie nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby w Policji z powodu jej wadliwości stanowi podstawę przywrócenia do służby na stanowisko równorzędne.

W myśl art. 42 ust. 2 ustawy, jeżeli zwolniony policjant w ciągu 7 dni od przywrócenia do służby nie zgłosi gotowości jej podjęcia, stosunek służbowy ulega rozwiązaniu na mocy art. 41 ust. 3 ustawy (zwolnienie się ze służby w terminie do

3 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia przez policjanta wystąpienia ze służby).

Jeżeli po przywróceniu do służby okaże się, że mimo zgłoszenia gotowości niezwłocznego podjęcia służby policjant nie może zostać do niej dopuszczony, gdyż po zwolnieniu zaistniały okoliczności powodujące niemożność jej pełnienia, stosunek służbowy ulega rozwiązaniu na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 ustawy (gdy wymaga tego ważny interes służby), chyba że zaistnieje inna podstawa zwolnienia (ust. 3).

Prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające niepodjęcie tej służby (ust. 4).

Zgodnie z art. 42 ust. 5 ustawy, policjantowi przywróconemu do służby przysługuje za okres pozostawania poza służbą świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za 1 miesiąc. Takie samo świadczenie przysługuje osobie, o której mowa w ust. 3 (niedopuszczenie do służby pomimo gotowości).

Okres, za który policjantowi przysługuje świadczenie pieniężne, wlicza się do okresu służby uwzględnianego przy ustalaniu okresu, od którego zależą uprawnienia określone w art. 29 ust. 2 (mianowanie na stałe po upływie okresu służby przygotowawczej), art. 52 ust. 1 (mianowanie na kolejny wyższy stopień), art. 82 ust. 2 i 3 (prawo do urlopu), art. 101 ust. 1 (wysokość uposażenia), art. 110 ust. 1 (nagroda roczna), art. 111 ust. 1 (nagrody jubileuszowe) i art. 115 ust. 1 (odprawa). Okresu pozostawania poza służbą, za który policjant nie otrzymał świadczenia, nie uważa się za przerwę w służbie w zakresie uprawnień uzależnionych od nieprzerwanego jej biegu (ust. 6).

Przepisy ust. 1-6 stosuje się odpowiednio do policjanta zwolnionego ze służby na podstawie:

1) art. 41 ust. 1 pkt 3, jeżeli zapadło prawomocne orzeczenie, o którym mowa w art. 135s ust. 1 pkt 1, w postępowaniu dyscyplinarnym, które wznowiono ze względu na to, że prowadzone przeciwko niemu, o ten sam czyn, postępowanie karne, karne skarbowe lub w sprawach o wykroczenia, zostało zakończone prawomocnym wyrokiem uniewinniającym albo orzeczeniem o umorzeniu postępowania ze względu na okoliczności określone w art. 17 § 1 pkt 1 lub 2 Kodeksu postępowania karnego albo w art. 5 § 1 pkt 1 lub 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia;

2) art. 41 ust. 2 pkt 8 i 9, jeżeli postępowanie karne lub karne skarbowe zostało zakończone prawomocnym wyrokiem uniewinniającym albo orzeczeniem o umorzeniu postępowania ze względu na okoliczności określone w art. 17 § 1 pkt 1 lub 2 Kodeksu postępowania karnego.

PRACE LEGISLACYJNE:

Do Sejmu 22 grudnia 2017 r. wpłynął senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (druk 2185), który dotyczył umożliwienia rehabilitacji prawnej i powrotu do służby uniewinnionego w postępowaniu karnym funkcjonariusza Policji i Straży Granicznej, który został zwolniony ze służby w wyniku wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby na czyn wypełniający jednocześnie znamiona przestępstwa (wykroczenia) i przewinienia dyscyplinarnego; zniesienia terminu ograniczającego prawo wniesienia wniosku o wznowienie każdego postępowania dyscyplinarnego na korzyść, w przypadku funkcjonariuszy ABW, AW, CBA, SWW i SKW oraz Służby Więziennej.

Na 81. posiedzeniu Sejm 16 maja 2019 r. Sejm – po rozpatrzeniu senackich poprawek – uchwalił ustawę o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1091), w której dokonano zmiany brzmienia art. 42 ust. 7 ustawy o Policji.

INFORMACJE DODATKOWE:

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dnia 22 grudnia 2011 r. uznał, że każdorazowe przywrócenie policjanta do służby powoduje po stronie organu powinność przyznania świadczenia pieniężnego za okres pozostawania poza służbą. Świadczenie pieniężne przysługuje także osobie, która zgłosiła gotowość niezwłocznego podjęcia służby, ale jej stosunek służbowy uległ rozwiązaniu z uwagi na wystąpienie po jej zwolnieniu okoliczności powodujących niemożność pełnienia służby. Wysokość świadczenia nie może być wyższa niż równowartość 6-miesięcznego uposażenia uzyskiwanego na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem i nie może być niższa niż równowartość uposażenia uzyskiwanego na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem za okres miesiąca. Świadczenie pieniężne ma charakter rekompensacyjny. Kryterium decydującym o jego wysokości nie jest długość pozostawania poza służbą, lecz okoliczności dotyczące sytuacji finansowej osoby zwolnionej w okresie od dnia jej zwolnienia do dnia przywrócenia do służby. Przy tej ocenie należy brać pod uwagę uposażenie sprzed dnia zwolnienia, a nie dzień przywrócenia do służby.¹

OPRACOWAŁA

Monika Ruszczyk

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

¹ Wyrok WSA w Lublinie z dnia 22 grudnia 2011 r. sygn. akt III SA/Lu 355/11, LEX nr 1154212, podobnie: wyrok WSA w Warszawie z dnia 7 czerwca 2011 r., II SA/Wa 392/11, LEX nr 993984; wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13 marca 2013 r., II SA/Go 148/13, LEX nr 1302977.

